



## MOTORHISTORISKA RIKSFÖRBUNDET

IDEELL KULTURELL SAMMANSLUTNING AV KLUBBAR FÖR ÄLDRE VÄGFORDON  
Adress: Anderstorpsvägen 16 6 tr, 171 54 Solna, Hemsida: [www.mhrf.se](http://www.mhrf.se)

[TAXUD-VAT-greenpaper@ec.europa.eu](mailto:TAXUD-VAT-greenpaper@ec.europa.eu)

EU-kommissionen  
TAXUD-VAT  
Greenpaper greenpaper  
Period of consultation 01.12.2010 to 31.05.2011  
Contribution in swedish

### **Motorhistoriska Riksförbundets synpunkter på EU-kommissionens Grönbok om mervärdesskattens framtid**

Motorhistoriska Riksförbundet (MHRF) är en politiskt obunden och ideell sammanslutning av svenska föreningar som verkar för bevarandet av tekniskt och historiskt intressanta motoriserade landsvägsfordon och för främjandet av förståelsen för, och kunskapen om, motorismens historia. MHRF grundades 1969 av 13 föreningar med sammanlagt 1 860 medlemmar. Idag består MHRF av 168 föreningar med tillsammans drygt 96 000 medlemmar. MHRF är den fordonshistoriska rörelsens remissinstans i vägtrafik-, skatte- och miljöfrågor.

MHRF:s huvudsakliga uppdrag är att säkerställa att de historiska fordonen kan restaureras, underhållas och brukas idag och i framtiden. MHRF driver konsekvent linjen att på de historiska fordonen skall inte ställas högre krav på utrustning och beskaflenhet än de som de ursprungligen konstruerats för att möta. Syftet är att tillgängliggöra det kulturarv som de historiska fordonen utgör för dagens och kommande generationer.

### MHRF lämnar nedan våra synpunkter på EU-kommissionens Grönbok om mervärdesskattens framtid.

Frågan om mervärdesskattens framtid i avsnittet 5.1.2. "Undantag från mervärdesskatteplikt" berör såväl direkt som indirekt våra medlemsföreningar. Den berör vidare givetvis också alla ideella föreningar, oavsett om dessa är medlemmar i MHRF eller inte, som på ett eller annat sätt verkar för att bevara vårt kulturarv.

Undantaget för allmännyttiga ideella föreningar från skyldighet att redovisa moms har gällt i Sverige i mer än 20 år och har tidigare aldrig varit politiskt ifrågasatt. Det har funnits och finns alltså en allmän enighet om att det fungerat och varit rimligt och proportionellt, sett från såväl föreningarnas, myndigheternas sida som politiskt håll. Samma synsätt synes även gälla för större delen av Nordeuropa och även t ex Österrike. Således ett synsätt och tillämpning som inte bara gäller för Sverige utan även i andra medlemsstater inom EU.

Globalt och således i flertalet att EU:s medlemsstater finns förbund motsvarande MHRF och under dessa ett utbrett föreningsliv. MHRF och övriga förbund finns sedan 1966 globalt samlade under Fédération Internationale des Véhicules Anciens, FIVA, med säte i Bryssel.

För att främja och därmed stödja det ideella engagemanget hos medborgarna och därmed de positiva krafterna i samhället anser MHRF att medlemsstaterna i ett framtida momsdirektiv måste få rätten att undanta den ideella sektorn från att ingå i momssystemet.

### Vilka är de berörda

Som framgått omfattar MHRF 96 000 medlemmar organiserade i 168 föreningar. MHRF uppskattar att antalet föreningar som verkar inom samma område men ej är anslutna till MHRF är minst lika stort och att uppskattningsvis 300 000 personer är involverade i den fordonshistoriska rörelsen i Sverige. Många av dessa föreningar har även ett direkt samarbete med andra lokala kulturbevarande föreningar. Tillsammans och enskilt skapar de förutsättningarna för att levandegöra vårt fordonshistoriska kulturarv. Föreningarna utgör därigenom en viktig sammanhållande länk i dagens samhälle till nytta inte enbart medlemmarna utan även för medborgare, kommun, stat och företagare i stort.

Här återfinns såväl de små föreningarna med allt från ett tiotal medlemmar upp till riksomfattande föreningar med bortåt 10 000 medlemmar och allt däremellan. Här återfinns också museer som drivs ideellt av föreningar och även andra föreningar som i sin verksamhet även inkluderar kunskap kring och inte sällan också hela fordon. Lokalt värdar t ex hembygdsföreningarna också kulturhistorien, där t ex produktion av fordon, delar därtill, de tidiga fordonen på orten eller historien kring ett lokalt fordon utgör några exempel av t ex hembygdsföreningarnas verksamhet .

### Föreningsadministration - en förutsättning – under ansvar.

Föreningarna följer givetvis de lagar, förordningar, föreskrifter, tillämpningar och regler som gäller på skatteområdet. Ett viktigt incitament är givetvis att regelsystemet är rimligt och proportionellt till dess syfte och därmed inte är alltför administrativt belastande för berörda. Det gäller såväl den enskilda föreningen som myndigheter. Systemet måste därför vara begripligt och tillämpningsbart för såväl den ideelle föreningskassören som föreningens styrelse sammantaget.

Den enskilde individ som engagerar sig i föreningen gör det för att personen vill bidra med sin kompetens och tid. Personen i fråga har ofta unika kunskaper inom sitt område gällande det aktuella kulturarvet och ett särskilt brinnande intresse för ett visst område. Individen ställer helt utan ersättning stora delar av sin fritid till föreningens förfogande. Den person som tar ansvar för just den ekonomiska hanteringen saknar vanligtvis ekonomisk utbildning, kunskaper i bokföring och givetvis även i skattetekniska frågor. Detsamma gäller i normalfallet samlat även för styrelsen. Föreningens ekonomiska rutiner är därför vanligtvis mycket enkel utformade.

Bland MHRF:s medlemsföreningar handlar det om knappt 2000 personer som över tid ersätts med nya förtroendevalda som ska ha samma insikt och kunskap på det skatterättsliga området. För föreningssverige som helhet rör det sig om minst 130 000 kassörer och nära en miljon förtroendevalda. Låt vara att det emellanåt är samma personer som är verksamma i flera föreningar. Rimligt är dock att anta att 1/10 av Sverige befolkning över en kortare tidsperiod handgripligen direkt berörs av en förändring av gällande regler. I en ideell förening är det just de förtroendevalda som har att svara som för, såväl straffrättsligt som ekonomiskt, om ett fel har begåtts i skatterättsligt hänseende.

### Konsekvenser kring momsen

Dagens moms lagstiftning är komplex vilket uppenbart ökar risken för felaktigheter oavsett vilja att motsvara kraven. För föreningarna innebär ett tvingande system ofelbart att enskilda i sin hantering kommer att göra såväl mindre som stora fel. Bara att i tid kunna lämna fullständigt korrekta rapporter kommer för många innebära stora svårigheter. Detta beror givetvis på föreningsstrukturen där det ideella arbetet är kombinerat med ett yrkes- och familjeliv, och inte minst att man inte sällan i en styrelse och i föreningens verksamhet har stor geografisk spridning. Att kassören vid en given tidpunkt där med ens har möjlighet att ha ett korrekt och fullständigt underlag tillhanda är inte en realitet för många.

En sannolik konsekvens om momsskyldighet införs är därför en markant ökad administration för kontrollerande myndigheter.

En annan risk är att föreningen kan komma att välja minsta motståndets lag och därmed söker andra mer eller mindre genomtänkta lösningar för att undanvika momsredovisning. Vid införandet av en beloppsgräns, och då särskilt en låg sådan, kan många föreningar komma att välja att splittra föreningen i flera mindre för att undvika momsskyldighet. En sådan utveckling skulle ofelbart leda till en utarmning av föreningslivet i Sverige.

### Undantag från skyldighet att redovisa mervärdesskatt.

Ideella föreningar har sedan 1987, i allt väsentligt, varit undantagna från skyldigheten att redovisa mervärdesskatt. Skälet till detta står att finna i syftet att administrativt underlätta för ideellt arbetande förtroendevalda i föreningarna. Detsamma gäller för berörda myndigheter genom att minska deras administration. Skälet har således inte främst varit ekonomiskt.

### Den fordonshistoriska rörelsen hotas till livet

MHRF:s medlemsföreningar har generellt sett inte den kapacitet, vilket rimligen även gäller den övervägande delen av ideella föreningar i Sverige, som införandet av moms skyldighet innebär. Allt handlar om de enskilda människors ideella insatser, utan dem upphör föreningslivet. Redan idag har många föreningar svårt att få medlemmar att ta ett övergripande ansvar för verksamheten, inte minst för den ekonomiska hanteringen. Om föreningarna skulle bli skyldiga att redovisa moms, med den administration och de kompetenskrav detta innebär, skulle dessa svårigheter mångdubblas. Risken är stor att många föreningar skulle tvingas lägga ner i brist på villiga förtroendevalda.

### Föreningarna och mervärdesskatten

EU-kommissionen har i grönbokens avsnitt 5.1.2 tagit upp frågan om undantag från mervärdesskatteplikt. Målsättningen är så få undantag som möjligt. Grönboken öppnar samtidigt för möjligheten att behålla vissa undantag. I Sverige, och i andra medlemsstater, har ideella föreningar sedan lång tid varit undantagna från skyldighet att redovisa moms. Skälet till att ideella föreningar, däribland den fordonshistoriska rörelsen, skatterättsligt är undantagna är den tillgång de utgör i samhället, inte bara genom sin icke vinstsyftande faktiska verksamhet utan också genom själva föreningsarbetets positiva betydelse.

Frågan om undantag från mervärdesskatteplikt är givetvis något som berör inte enbart dessa föreningar utan i stort sett alla de uppskattningsvis 130 000 föreningarna som verkar på vitt skilda områden och tillsammans utgör en väsentlig resurs i det svenska samhället. Lite tillspetsat kan man påstå att utan de ideella insatserna som enskilda ställer till föreningen förfogande stannar föreningslivet.

### Ideellt arbete är en förutsättning för den svenska fordonshistoriska rörelsen.

De ideella föreningarna inom den fordonshistoriska kulturrörelsen är öppna för alla som vill vara med. Den övervägande majoriteten har förhållandevis få medlemmar och låg omsättning. Föreningarna bygger i stort sett hela sin verksamhet på frivilligt obetalt arbete. Över 3 000 förtroendevalda, inom MHRF:s medlemsföreningar, tillsammans med många fler frivilliga gör helt utan ersättning verksamheten möjligt. De omfattande ideella insatserna tillsammans med de ideella föreningarnas struktur gör det möjligt för alla oavsett social och ekonomisk ställning att delta i föreningslivet.

De medel som föreningen förfogar över går till den dagliga verksamheten. I det fall ett eventuellt ekonomiskt överskott uppkommer går det tillbaka till verksamheten. Det vanliga är dock att verksamheten kan fortgå just genom de ideella insatser som utförs av enskilda personer. Utan dessa vardagshjältar skulle stora delar av föreningssverige stanna och inom vårt område viktiga delar av vårt kulturarv gå förlorat.

Ingen statlig, kommunal, landstingsdriven eller kommersiell verksamhet har förutsättningarna för att utföra det mycket omfattande kulturbevarande arbete som sker genom föreningarna och dess medlemmar.

### Med ideella insatser – för ett bättre samhälle – enligt Sveriges riksdag

Den fordonshistoriska rörelsen är en del av det fria föreningslivet i Sverige. Våra, MHRF:s, föreningar utgör en förutsättning för ett utvecklande och tillåtande samhälle, tillsammans med landets alla andra föreningar. Förutom att tillgängliggöra gårdagens fordon på morgondagens vägar, till glädje för dagens och kommande generationer, är de lokala föreningarna en plats där människor kan känna gemenskap, driva sina frågor tillsammans med andra och/eller odla sina intressen. Föreningarna är därmed också en viktig del i inhämtandet och överförandet av de demokratiska grunderna och en därför en vital del av den demokratiska processen i Sverige. Det är ett faktum som den svenska riksdagen uppmärksammat. I den av den svenska riksdagen antagna politiken för det civila samhället har det kommit till uttryck genom följande:

*”En hög grad av deltagande i det civila samhället är eftersträvansvärt bl. a. på grund av det civila samhällets betydelse för demokratin. Forskningen tyder på att såväl demokratin som tillväxten påverkas positivt av socialt kapital – tilliten och kontakterna människor emellan – vilket i sin tur gynnas av om många människor deltar i det civila samhällets organisationer.”*

Att forskning tyder på att såväl demokrati som tillväxt påverkas positivt av socialt kapital måste ses som ett understatement när det gäller den ideella föreningsverksamheten. Att föreningslivet uppenbart bidrar till insikter och djupa kunskaper om de demokratiska processerna måste för var och en framstå som alldeles självklart. Att tillväxten också påverkas positivt kanske inte framstår som lika självklart vid ett första påseende. Men givetvis är det även så.

De produkter och tjänster som de ideella föreningarna och dess medlemmar efterfrågar skulle aldrig efterfrågas i den omfattning som nu är fallet utan de ideella insatser som görs i föreningarna. De ekonomiska incitamenten kan helt enkelt inte uppstå på annat sätt. Det arbete som sker inom föreningslivet, i form av aktiviteter för medlemmarna, utgivandet av trycksaker, publicering av hemsidor och därmed också behovet av produkter och tjänster för att restaurera, underhålla och bruka det fordonshistoriska kulturarvet som i Sverige bland annat utgörs av de 100 000-tals historiska fordonen, skapar förutsättningar för företag och anställningar i vitt skilda branscher över hela landet. Arbetsstillfällena som givetvis går förlorade om det ideella föreningslivet utarmas. Det drivs nästan uteslutande med hjälp av ideella insatser. Det är dessa ideella ledare som samhället har anledning att, och även har sagt sig vilja, underlätta för.

EU-kommissionen syn på idrottsrörelsens – analogt den fordonshistoriska rörelsen.

På idrottsrörelsen område har även EU-kommissionen sett till på idrottsrörelsens uppenbara betydelse för samhället. Det kommer till uttryck den 18 januari 2011 i ett meddelande om "Idrottens europeiska dimension":

*Idrotten har en stor möjlighet att bidra till en smart och hållbar tillväxt för alla och till nya jobb genom att den har positiva effekter på social delaktighet, utbildning och folkhälsa. Eftersom idrotten kan förbättra befolkningens hälsa och produktivitet samt se till att äldre personer bibehåller en hög livskvalitet, medverkar den till att begränsa ökningen av utgifterna för social trygghet och hälso- och sjukvård. Dessutom bidrar idrotten till social sammanhållning genom att undanröja sociala hinder, och den förbättrar människors anställbarhet genom sin inverkan på utbildningen. Frivilliga insatser inom idrott kan öka anställbarheten, den sociala delaktigheten och samhällsengagemanget, särskilt bland ungdomar.*

De slutsatser som EU-kommissionen ovan ger uttryck för kan för oss som verkar för bevarandet av det fordonshistoriska kulturarvet direkt i många delar göras analogt. Omskriven skulle texten få följande lydelse med i stort sett samma övergripande konsekvenser för samhället och individen.

*Den fordonshistoriska rörelsen har en stor möjlighet att bidra till en smart och hållbar tillväxt för alla och till nya jobb genom att den har positiva effekter på social delaktighet, utbildning och folkhälsa. Eftersom rörelsen kan förbättra befolkningens hälsa och produktivitet samt se till att äldre personer bibehåller en hög livskvalitet, medverkar den till att begränsa ökningen av utgifterna för social trygghet och hälso- och sjukvård. Dessutom bidrar rörelsen till social sammanhållning genom att undanröja sociala hinder, och den förbättrar människors anställbarhet genom sin inverkan på utbildningen. Frivilliga insatser inom rörelsen kan öka anställbarheten, den sociala delaktigheten och samhällsengagemanget.*

Den fordonshistoriska rörelsen konkurrerar inte med näringsverksamhet

MHRF har uppfattat att EU kommissionen inte har ifrågasatt undantag för momsskyldighet för ideella föreningar ur ett konkurrensrättsligt perspektiv. Det förtjänar dock ändå att särskilt att förtydliga att på det sätt vilket föreningarna finansierar sin verksamhet, inom den fordonshistoriska rörelsens arbete med att bevara och säkerställa kulturarvet, normalt sker i ringa skala och i första hand riktar sig till medlemmarna och endast undantagsvis till annan person. Föreningarna konkurrerar därför inte i realiteten med det kommersiella näringslivet.

I det fall en förening skulle bedriva näringsverksamhet och då konkurrerar med kommersiella aktörer är det givetvis rimligt att de behandlas som sådana.

### Konklusion

Att undanta ideella föreningar från momsredovisning är ett system som varit allmänt accepterat, men som nu ifrågasätts i grönboken. MHRF:s bestämda åsikt i frågan är som framgått av ovan att dagens system bör bestå då det uppenbart innebär fördelar för alla berörda.

Ett införande av momsskyldighet medför betydande svårigheter för den enskilda föreningen utöver de ökade kostnaderna. Detsamma kommer berörda myndigheter drabbas av. Samhällsnyttan med den ideella föreningsverksamheten kan komma att gå förlorad.

Ett sådant scenario är inte orimligt att föreställa sig och skulle det bli en verklighet finns inga vinnare. Kvar står alla som förlorare såväl föreningar, enskilda personer, kommersiella aktörer som myndigheter och kanske inte minst vår regering, riksdag, rådet och kommissionen. Ett fattigare samhälle är då ingen utopi.

---

Motorhistoriska Riksförbundet står givetvis till förfogande om ytterligare information önskas i frågan.

Med vänliga hälsningar

Solna 2011-05-30



Peter Edqvist  
Ordförande

I ärendets behandling har även deltagit Georg Magnusson, styrelseledamot, och Jan Tägt, generalsekreterare.